

ŚWIĘTOSŁAW Z WOJCIESZYNA

(zm. po XI 1462 r.)

Był synem Klemensa z Wojcieszyna (na Mazowszu koło Warszawy). Studia na Wydziale Sztuk Wyzwolonych Uniwersytetu Krakowskiego rozpoczął w 1422 r., gdy urząd rektora sprawował Aleksander książę mazowiecki. Wtedy immatrykulował się i uiścił pełną opłatę wpisową (8 groszy). Bakalaureat *artium* uzyskał w połowie września 1426 r., zaś stopień magistra sztuk wyzwolonych w 1429. Studia i egzaminy na tym wydziale odbywał razem z Sędziwojem z Czechla. Po promocji magisterskiej Świętosław z Wojcieszyna dopełnił niewątpliwie statutowego obowiązku dwuletnich wykładów (tzw. *biennium*) i rozpoczął studia prawnicze, które zwieńczył doktoratem dekretów około 1436 r. Następnie przez kilka lat wykładał prawo kanoniczne

i został umieszczony na liście mistrzów w *Metryce* uniwersytetu. W 1441 r. został mianowany przez biskupa poznańskiego Andrzeja Bnińskiego wikariuszem generalnym oraz oficjałem warszawskim i zapewne na stałe opuścił Kraków. Urzędy te sprawował do 1446 r. W kolegiacie św. Jana Chrzciciela w Warszawie otrzymał przed 1445 r. kustodię i dzierżył ją zapewne do końca życia. Jan Długosz błędnie określił go w 1462 r. archidiaconem warszawskim, ponieważ prałaturę tę posiadał wówczas doktor dekretów Mikołaj z Raszyńca. Świętosław z Wojcieszyna pozo-

Miniatura z *Kodeksu Świętosławowego* – strony przed sądem wiecowym sprawowanym przez króla w otoczeniu arcybiskupa oraz dostojników duchownych i świeckich (Biblioteka XX Czartoryskich, rkps 1418 s. 2)

stawał w bliskich relacjach z dworem księcia warszawsko-czerskiego Bolesława IV. Na zlecenie Macieja z Rożana, notariusza z kancelarii tego księcia, dokonał przed 1449 r. dosłownego tłumaczenia na język polski tzw. arbitracji arcybiskupa gnieźnieńskiego Jarosława Bogorii z 1361 r., Statutów Kazimierza Wielkiego i statutu warckiego z 1423 r. (połączonego ze statutem krakowskim z 1421 r.). Te przekłady zachowały się w kodeksie skopiowanym przez burmistrza Warki Mikołaja Sulebę (Biblioteka XX. Czartoryskich w Krakowie rkps 1418, s. 3–82). W listopadzie 1462 r. na rozprawie sądowej w Piotrkowie był jednym z pełnomocników Konrada III Rudego, księcia mazowieckiego, i bronił (wraz doktorami dekretów Mikołajem z Mierzeńca i Pawłem z Gołymina) przed Kazimierzem Jagiellończykiem, panami i prawnikami polskimi (Jakubem z Szadka, Janem z Dąbrówki i Mikołajem z Kalisza) jego praw do spadku po zmarłych krewnych książętach mazowieckich – Siemowicie VI i Władysławie II. Podważał podległość lenną Mazowsza wobec Królestwa Polskiego, twierdząc, że książęta mazowieccy zostali zwolnieni z powinności lennych przez Kazimierza Wielkiego, dlatego też Kazimierz Jagiellończyk nie ma żadnych praw do dziedzictwa po bezpotomnie zmarłych Piastach mazowieckich.

Świętosław z Wojcieszyna zmarł po listopadzie 1462 r.

Acta ecclesiae collegiatae Varsoviensis, ed. B. Ulanowski, Archiwum Komisji Prawniczej, t. 6, Kraków 1897, s. 15, nr 48; Długosz *Annales XII* (1462–1480) s. 47–50; MUK 1400–1508 s. 34 [P189], 115 [22/022]; NKP 1402–1541 s. 204 [26/10], 206 [29/4]; *Tłumaczenia polskie statutów ziemskich*, wyd. F. Piekosiński, Archiwum Komisji Prawniczej, t. 3, Kraków 1895, s. 221–307; HNP 6 s. 690; T. Michałowska, *Leksykon. Literatura polskiego średniowiecza*, Warszawa 2011, s. 806; J. Nowacki, *Dzieje archidiecezji poznańskiej*, t. 2, Poznań 1964, s. 238; P. Węcowski, *Mazowsze w Koronie. Propaganda i legitymizacja władzy Kazimierza Jagiellończyka na Mazowszu*, Kraków 2004, s. 85–86.

Krzysztof Ożóg